

52

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА

РЕШЕНИЕ
№ 490
гр. София, 19.05.2009 г.

Комисията за защита на конкуренцията в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
Петко Николов

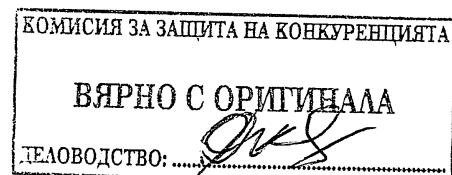
ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ:
Реджеб Мустафа

ЧЛЕНОВЕ:
Весела Антонова
Мария Попова
Елена Стоименова
Румяна Карлова

при секретар – протоколист Йорданка Узунова, разгледа в закрито заседание на 19.05.2009 г. преписка № КЗК-381/29.04.2009 г., докладвана от члена на Комисията г-жа Румяна Карлова.

В Комисия за защита на конкуренцията е образувана преписка № КЗК-381/29.04.2009г., на основание чл. 38, ал. 1, т. 8 от Закона за защита на конкуренцията /ЗЗК/, по искане на Конституционния съд за становище от Комисията за защита на конкуренцията /КЗК/ за съответствието на нормите на чл. 47а, чл. 48, ал. 3, 4 и 5 от Закона за електронните съобщения /ЗЕС/, параграф 5, 5а, 5б, 5в и 5г ЗЕС, чл. 116и от Закона за радиото и телевизията /ЗРТ/ с разпоредбите на ЗЗК.

Въз основа на извършения анализ на горепосочените разпоредби, Комисията за защита на конкуренцията прие следното становище:

СТАНОВИЩЕ

по

Съответствието на чл. 47а, чл. 48, ал. 3, 4 и 5 от ЗЕС, параграф 5, 5а, 5б, 5в и 5г ЗЕС, чл. 116и от ЗРТ с разпоредбите на ЗЗК

В Конституционния съд е постъпило искане от група народни представители от 40-то Народно събрание за установяване на противоконституционност на чл. 47а, чл. 48, ал. 3, 4 и 5 от ЗЕС, параграф 5, 5а, 5б, 5в и 5г ЗЕС, чл. 116и от ЗРТ. С определение от 16 април 2009г. Конституционният съд допуска за разглеждане по същество искането на групата народни представители и конституира КЗК като заинтересована страна по к.д. № 3/2009г.

~~По чл. 47а от ЗЕС, чл. 48, ал. 3 и 4 от ЗЕС и по чл. 116и от ЗРТ~~

Съгласно чл. 47а от ЗЕС, радио- и телевизионен оператор не може да получи разрешение за ползване на радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване. В ал. 2 това ограничение се разширява и до свързаните с радио- и телевизионния оператор лица. Същевременно според чл. 48, ал. 3 ЗЕС и чл. 116и от ЗРТ, предприятието или свързани с него лица, получили разрешение за ползване на радиочестотен спектър, не могат да бъдат радио- или телевизионни оператори и нямат право да създават радио- или телевизионни програми.

В своето искане групата народни представители изтъкват, че с посочените разпоредби се създава забрана за съвместяване на дейността по създаване на радио- и телевизионни програми с предоставянето на услуги по радиоразпръскване. По този начин се създава предпоставка за ограничаване на конкуренцията в сферата на електронните съобщения, тъй като ще се намали броя на предприятията, отговарящи на изискванията. Групата народни представители посочват още, че тази забрана засяга и два основни конституционни принципа – на свобода на стопанската инициатива и на закрила на инвестициите и стопанската дейност.

Според КЗК, забраната за концентриране на двете дейности в едно и също предприятие представлява забрана за вертикална интеграция. Пазарът на електронни съобщения е динамичен, поради което са необходими сериозни инвестиции за иновации. Вертикално интегрираните структури водят до обединяване на финансови, технически и логистични ресурси, което спомага за увеличаване на конкурентоспособността на предприятията.

От друга страна обаче, вертикалната интеграция между радио- и/или телевизионен оператор и оператор на мултиплекс създава конфликт на интереси, който може да доведе до значително препятстване на ефективната конкуренция чрез създаване или засилване на господстващо положение. Съществува опасност от прилагане на дискриминационни условия, които имат за резултат затваряне на пазара. Консолидираните предприятия биха могли да

ограничат достъпа на реални или потенциални конкуренти да предоставят собствени радио- и/или телевизионни програми, което ще намали разнообразието и качеството на предлаганите продукти. Вертикално интегрираното предприятие има търговски интерес да разпространява собствените си програми или програми на свързани с него лица, което поражда сериозен риск не само за конкуренцията на пазара, но и за медийния плурализъм.

В искането си групата народни представители посочват като гаранция за стимулиране на плурализма и избягване на евентуална нелоялна конкуренция правомощието на Съвета за електронни медии /СЕМ/: 1) да лицензира радио- и/или телевизионни програми, които могат да бъдат разпространявани от предприятие, получило разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър /мултиплекс оператор/; 2) да определя вида и профила на програми, които ще се разпространяват чрез мултиплекс; 3) да одобрява пакета от програми, избрани от мултиплекс оператора.

Според КЗК, правомощията на СЕМ не дават достатъчни гаранции за предотвратяване на възможността за необосновано разпространение на програми, създадени от мултиплекс оператора, за сметка на конкурентни програми. Този извод се налага поради факта, че СЕМ осъществява контрол на вида и профила на програмата, не и на собствеността.

Забраната за съвместяване на двете дейности е оправдана и от гледна точка на техническата специфика на радиоразпръскването. Цифровото наземно радиоразпръскване, за разлика от аналоговото, не налага съвместяване на дейностите по създаване на радио- и/или телевизионна програма и нейното разпространение. Докато при аналоговото радиоразпръскване един предавател, работещ на една честота, може да разпространява само една програма, при цифровото чрез един предавател може да се разпространяват повече от една програма.

По чл. 48, ал. 5 от ЗЕС

Съгласно чл. 48, ал. 5 от ЗЕС предприятие или свързано с него лице, на което е издадено разрешение за ползване на радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване няма право да изгражда електронна съобщителна мрежа за пренос на радио- и телевизионни програми.

В искането си групата народни представители подчертават, че забраната за изграждане на опорни мрежи от операторите на мултиплекс ограничава конкуренцията като ги обвързва да наемат за преноса до точката на разпръскване вече изградена мрежа от друго лице. Според тях, това е предпоставка за злоупотреба с монополно положение.

КЗК счита, че наложената забрана не ограничава конкуренцията. В случай, че операторът на мултиплекс използва собствена мрежа за пренос, то това би довело до концентриране на значителни средства за въздействие върху

телевизионните оператори. При осъществяване на цифрово радиоразпръскване се използват мрежи за радиоразпръскване и за пренос (опорна мрежа), които ползват различен по предназначение радиочестотен спектър. Също така мрежата за пренос може да бъде изградена освен чрез ползване на радиочестотен спектър и чрез кабелна мрежа, както и при ползване на определена за България позиция на геостационарната орбита. Наемането на мрежа за пренос е необходимо и икономически целесъобразно за изграждане на цифрова мрежа за радиоразпръскване. В телекомуникационния сектор са изградени множество мрежи за пренос от различни предприятия, които се конкурират помежду си в предоставянето под наем на преносна среда. Например със собствени мрежи разполагат „Булгартел“ ЕАД, „Космо България Мобайл“ ЕАД, „Мобилтел“ ЕАД, „Вестител БГ“ АД, „Евроком Кабел Мениджмънт България“ ЕООД, „Нетера“ ЕООД, „Транстелеком“ ЕАД, „Булсатком“ АД, „Теленор България“ ЕООД и др. Техническият способ за пренос може да бъде разнообразен – радиорелейни линии, ползващи спектър, кабел и сателит и се явяват алтернатива на мрежата на БТК и по-конкретно на нейното обособено звено Национално управление радио и телевизионни съобщения (НУРТС). Въпреки, че БТК има значителен дял от пазара на пренос, не е налице монополно положение, което да създаде предпоставка за злоупотреби по смисъла на чл. 21 от Закона за защита на конкуренцията.

По параграф 5а и параграф 5в от Преходните и заключителни разпоредби на ЗЕС

Съгласно параграф 5а от ЗЕС, Комисията за регулиране на съобщенията /КРС/ определя едно предприятия, на което издава разрешение за използване на радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване с национален обхват съобразно предвиденото за Първия етап от плана за въвеждане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване в България.

Групата народни представители считат, че тази разпоредба ограничава конкуренцията като създава условия за монопол върху собствеността на мултиплексите, необходими за първия етап от цифровизацията на телевизионното и радио- разпръскване.

Съгласно параграф 5в от ЗЕС, издадените от КРС разрешения за ползване на радиочестотен спектър чрез използване на налични и/или нови електронни съобщителни мрежи за наземно аналогово радиоразпръскване се прекратяват, когато ползваният от предприятията радиочестотен спектър е необходим за реализиране на съответния етап от изграждане на цифрова електронна съобщителна мрежа.

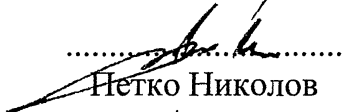
Според групата народни представители, разпоредбата ограничава правото на свободна стопанска инициатива, тъй като разрешенията за разпространение на аналогово телевизионно разпръскване на телевизии с национално покритие ще бъдат отнети преди да са изтекли.

Приоритет на държавите-членки на ЕС в сферата на електронните съобщения в последните години е преходът от аналогово наземно разпространение на телевизионни и радио програми към функциониране на

цифрова наземна електронна съобщителна мрежа. Съгласно поетите от Република България задължения, преходът трябва да приключи до края на 2012г. и всички предаватели за наземно аналогово разпръскване трябва да преустановят излъчването си.

С оглед на изложеното по-горе КЗК счита, че разглежданите разпоредби не ограничават конкуренцията.

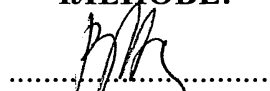
ПРЕДСЕДАТЕЛ:

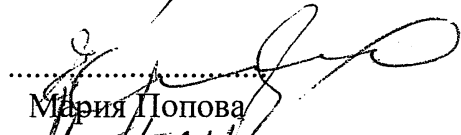

.....
Петко Николов

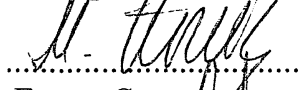
ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

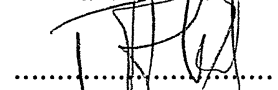

.....
Реджеб Мустафа

ЧЛЕНОВЕ:

.....
Весела Антонова

.....
Мария Попова

.....
Елена Стойменова

.....
Румяна Карлова

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
ДЕЛОВОДСТВО: